

Ecz. Vildan ÖZCAN

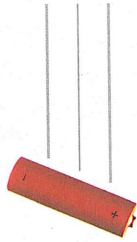
DOĞA DOSTU ECZANEYE DOĞRU...

İnsanoğlu hayatını kolaylaştırma ve yaşam kalitesini arttırma çabası içerisinde her geçen gün teknoloji ile daha iç içe yaşamaya, daha fazla teknolojik ürünü hayatının vazgeçilmezleri arasına sokmaya devam etmektedir. Ancak söz konusu ürünler bir yandan günlük hayatımızı kolaylaştırırken, diğer yandan yarattığı çevre ve sağlık sorunları ile insanlığı giderek daha fazla tehdit etmeye başlamakta, söz konusu tehlikelerle daha somut bir şekilde karşı karşıya kalınması ise bu sorunların toplumlarca tanınmasını ve tartışılmasını arttırmaktadır. Ancak ne yazık ki, tartışmalar yoğunlukla endüstriyel tesislerin ürettikleri atıklar ve atık yönetimi ile sınırlı kalmaktadır. Çünkü endüstriyel etkinlikten, üretimden kaynaklanan tehlikeli atıklar daha çok tanınmakta ve bunların yönetimi, bertarafı üzerinde daha fazla durulmaktadır. Oysa, çevre ve insan sağlığı açısından endüstriden kaynaklanan tehlikeli atıkların yanında, evsel atıklar içindeki tehlikeli maddeler de aynı derecede öneme sahiptir.

için kabaca 40 ton tehlikeli atık demektir. 1995 yılında yapılan İstanbul'da Evsel Zararlı Atık Potansiyelinin Araştırılması çalışmasında evsel atıklar içindeki evsel zararlı atıkların çevre için doğurduğu zararlar incelenmiş ve İstanbul Metropolitan şehrindeki mevcut potansiyeli araştırılmıştır. Bu araştırma sonuçlarından alınan verilere göre, evsel zararlı atık (EZA) gruplarının tüm İstanbul genelindeki dağılımları yüzde olarak incelendiğinde; ilaç atıklarının EZA'nın büyük bir bölümünü (%41.6) ve sırasıyla temizlik malzemeleri (%13.5), medikal şampuan (%13.5), pil (%12.9), boya (%3.5), aerosol (%1.3), yapıştırıcı (%0.5) ve boru açıcı (%0.1) olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle evsel atıklara karıştırılan ilaç atıkları, boya atıkları, temizleyiciler, piller vb. evsel tehlikeli atıklar, bireylerin kendi sağlık ve güvenlikleri için önemli olmalıdır. Bu atıklar, birçoğumuz tarafından ya bilinmemekte ya da riski algılanmamaktadır. İşte bu noktada halkın bilinçlendirilmesi, çözüm önerilerinin oluşturulması gibi konularda yerel yönetimlere, sivil toplum kuruluşlarına büyük görevler düşmektedir.

Ülkemizde evsel zararlı atıkların kaynağından ayrı toplanarak uygun yöntemlerle bertarafına ilişkin yetki ve sorumluluk "Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" ile belediyelere verilmiştir. Elbetteki bireysel olarak yapılabileceklerden önce, sürdürülebilir bir toplama ve giderim sistemi için yerel yönetimlerin üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi önemlidir. Ama bunun yanında birey olarak, bu toplumun bir parçası olarak yapabileceklerimizin bir fazlasını yapmaya çalışmak, unutulmamalıdır ki, belediyeleri değil bizleri, geleceğimizi ve dünyamızı kurtarmak gibi bir anlam taşımaktadır.

Atık yönetimde geçerli olan "Uygulanabilir En İyi Çevresel Seçenek" (Best Practicable Environmental Option, BPEO) yaklaşımı evsel tehlikeli atık yönetiminde de uygulanmalıdır. Bu yaklaşım atık giderimi politikalarını oluşturacaklara en uygun (optimum) çözümleri sağlar. Karar vericiler için iki etken önemlidir. Birinci etken, çevrenin kirliliğinin azaltılması ve minimize, diğeri ise bunu kabul edilebilir bir maliyetle gerçekleştirmek, kısa ve uzun vadede etkili olabilecek sonuçları elde etmektir. İyi niyetli yaklaşıldığı takdirde, yerel yönetimler ve sivil toplum ku-

**DOĞANIN
PİLİ BİTMESİN**
ATIK PİLLERİNİZİ
GELECEK İÇİN
ECZANEMİZE
GETİRİN...

TÜRKİYE'DE HER GÜN 7-8 TON PİL ÇÖPE
ATILYOR. BUNLARIN İÇERDİKLERİ AĞIR
METALLER VE DİĞER KİMYASALLAR
TOPRAĞA, SUYA VE HAVAYA KARIŞARAK
ÇEVREYE, İNSAN VE HAYVAN SAĞLIĞINA
ZARARLI HALE GELİYOR.

EN YAKIN SAĞLIK DANIŞMANINIZ
BİR ÇEVRE GÖNÜLLÜSÜDÜR.
DAHA TEMİZ BİR ÇEVRE İÇİN İŞBİRLİĞİNİZİ
BEKLİYOR.

www.gelecekcincingeri getirin.org

ABD'de yapılan bir çalışmada katı atıkların içinde her bir evden yılda yaklaşık 18-20 litre kadar tehlikeli atık atıldığı gösterilmektedir. Bu miktar, 50 bin nüfuslu bir kasaba

ruluşlarının da desteğiyle iyi çevresel seçenekler üretebilirler.

Türk Eczacıları Birliği, bir sivil toplum kuruluşu ve bir sağlık meslek örgütü olarak her zaman toplum sağlığını korumayı ve geliştirmeyi hedeflemiştir. Bu kapsamda çevre sağlığını da sürekli gündeminde tutmuş, bu çerçevede politikalar üretmiş, çözümün parçası olabilmek adına uğraş vermiştir.

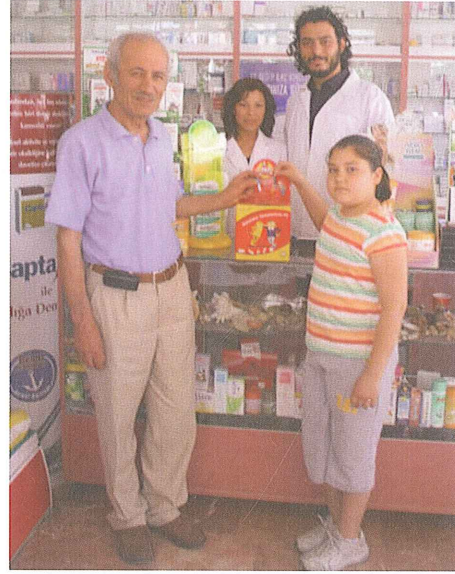
Bu çerçevedeki en önemli çalışmalarından biri, evsel ilaç atıkların eczaneler aracılığı ile toplanarak uygun yöntemlerle bertarafına ilişkin hazırlamış olduğu projesidir. Bilinçlendirme, uygulama ve veri toplama gibi birçok adımı içerisinde barındıran bu kapsamlı projenin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar, İlaç Üreticileri, Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı nezdinde halen devam etmektedir. (Proje ayrıntılarına Türk Eczacıları Birliği ARGE Biriminden ulaşılabilir)

Görece olarak daha küçük çaplı olmasına rağmen çevrenin korunması adına büyük bir önem taşıyan diğer bir çalışması ise ATIK PİLLERİN ECZANELER ARACILIĞI İLE TOPLANMASI projesidir.

Çöplere atılarak katı atık depolama sahasında zamanla bozulan ve gövdesinde akıntı meydana gelen pillerin içeriğindeki cıva, kadmiyum ve kurşun gibi zararlı maddeler serbest hale geçerek kimi solunum yolu ile kimi gıda zinciri ve içme suyu ile vücudumuza girebilmekte, insan ve çevreye bazen telafisi mümkün olmayan zararlar verebilmektedir. Oysa günlük hayatımızın tüm alanlarına girmiş bulunan, en masum teknolojik atıklardan biri olarak görülen bu ömrü bitmiş küçük enerji kaynaklarımızın çöpe atılması belki de birçoğumuz için çok doğal. Bunun doğru olmadığına bilincindeki kesim içinse çoğu zaman birçok bölgede bir çözüm yolu mevcut değil.

Türk Eczacıları Birliği'nin söz konusu projesi kapsamında; 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde Çevre ve Orman Bakanı Sayın Prof. Dr. Veysel Eroğlu, TEB Merkez Heyeti Başkanı Ecz. Erdoğan Çolak ve Türkiye'de atık pil toplama

ma konusunda yetkilendirilmiş tek kuruluş olan Taşınabilir Pil Üretici ve İthalatçıları Derneği (TAP) yetkililerinin de katılımıyla imzalanan üçlü işbirliği protokolü ile daha önce Manisa ve Diyarbakır Eczacı Odalarımız tarafından başarıyla gerçekleştirilmekte olan atık pil toplama işlemine diğer eczanelerimizin de katılımıyla, Türkiye'de atık pil toplama noktaları yaygınlaşmıştır.

Eczacıların toplum ve çevre sağlığına verdikleri önemin bir parçası olarak, dahil olabilecekleri bu çalışma çerçevesinde, öncelikle TAP derneğinin finansal katkısı ile hazırlatılan afişler ve eczanelerde herhangi bir yer kaplamayacak boyutlardaki atık pil kutuları, bölge eczacı odalarımız aracılığıyla, eczacılarımıza ulaştırılacaktır. Atık pil kutuları dolduğu zaman, ilgililere haber verilerek kutuların alınması sağlanacaktır.

"En yakın sağlık danışmanınız bir çevre gönüllüsüdür. Daha temiz bir çevre için işbirliğinizi bekliyoruz" teması ile ortaya koyulacak projeye yönelik, bir ulusal kanal grubunda yayınlatılmak üzere hazırlatılan reklam filmine ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Diğer yandan, eczane vitrinlerimize asacağımız afişlerle, halkın bilinçlenmesine katkıda bulunarak, atık pil kutularını eczanelerimizin görünür bir yerinde bulundurarak, bir sağlık meslek grubunun temsilcileri, bu toplumun bir bireyi olarak üzerimize düşenin bir fazlasını yapmış, ancak geleceğe daha sağlıklı bir çevre bırakmış olacağız. Bugünden başlayarak, çevre ve toplum sağlığı duyarlılıklarını eczanelerine taşıyan eczacılarımıza toplumumuz ve gelecek nesillerimiz adına teşekkür ederiz.

Eczacıların bu çabalarının başka kurum ve kuruluşlara örnek olması umudu ile...